

звичайні люди які потрапили в незвичайні обставини і їм потрібна підтримка та допомога, причому всім без винятку і тим хто був демобілізований з державними нагородами, і тим, хто вчинив правопорушення під час перебування на військовій службі. Адже слід визнавати, що агресивність та, відповідно, високі ризики вчинення кримінальних правопорушень існували у окремих військовослужбовців і до мобілізації, оскільки мобілізуються вже сформовані особистості. Питання полягає в тому, щоб державні інституції мали інструменти, які дозволять своєчасно визначати, як змінився рівень такої агресивності за час участі у бойових діях, та мали розуміння, як допомогти таким людям. Як показує досвід США [2], демобілізація за непочесними підставами тобто тих військових, які під час перебування на військовій службі вчиняли правопорушення, та позбавлення таких військовослужбовців пільг та підтримки після демобілізації тільки підвищують їхню агресивність, внаслідок чого значно збільшуються ризики вчинення ними кримінальних правопорушень. Тому державі та суспільству при формуванні державної ветеранської політики необхідно враховувати, що заходи з підтримки ветеранів мають поширюватись на усіх ветеранів без винятку.

Все наведене вище свідчить, що запобігання злочинності серед військовослужбовців має стати надзвичайно важливим елементом ветеранської політики та має бути регламентоване нормативно-правовими актами та забезпечене достатнім фінансуванням.

Література

1. Статистична інформація про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування за 2020 рік, за 2021 рік, за 2022 рік, за 2023 рік. Офіс Генеральна прокуратура: веб-сайт. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.

2. From Service through Reentry. A Preliminary Assessment of Veterans in the Criminal Justice System: report of Council on Criminal Justice. С. 3. URL: <https://counciloncj.org/vjc-preliminary-assessment>.

УДК 343.2(043.2)

Большакова Д.О., здобувачка вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Класичний приватний університет, м. Запоріжжя, Україна

СПЕЦІАЛЬНА КОНФІСКАЦІЯ ЯК КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХІД В УГОДІ ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ

Відповідно до ст. 472 КПК в угоді про визнання винуватості серед

іншого зазначаються і умови застосування спеціальної конфіскації. Спеціальна конфіскація полягає у примусовому безоплатному вилученні за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених цим Кодексом, за умови вчинення умисного кримінального правопорушення або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною цього Кодексу, за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а так само передбаченого частиною першою статті 150, статтею 154, частинами другою і третьою статті 159¹, частиною першою статті 190, статтею 192, частиною першою статей 204, 209¹, 210, частинами першою і другою статей 212, 212¹, частиною першою статей 222, 229, 239¹, 239², частиною другою статті 244, частиною першою статей 248, 249, частинами першою і другою статті 300, частиною першою статей 301, 302, 310, 311, 313, 318, 319, 362, статтею 363, частиною першою статей 363¹, 364¹, 365² цього Кодексу [1].

Так, в 2023 році спеціальну конфіскацію було застосовано щодо 913 осіб. Найбільш поширеним є призначення спеціальної конфіскації особам, які вчинили кримінальні правопорушення проти довілля (272), в сфері службової діяльності (247); злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (77); проти власності (60 випадків), злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення (64 випадки), проти громадської безпеки (47 випадків) [2].

Спеціальна конфіскація застосовується у разі, коли майно вилучається в особи, яка не є власником або добросовісним володільцем такого майна, а тому цей захід впливу на особу має некаральний характер [3]. Метою застосування якого є припинення використання грошей та іншого майна, набутих унаслідок злочинної або іншої протиправної діяльності, як цілі або засобу кримінально-протиправної діяльності. На відміну від конфіскації майна як виду покарання, на застосування спеціальної конфіскації як заходу кримінально-правового характеру не впливають ступінь тяжкості вчиненого умисного кримінального правопорушення, дані, що характеризують особу, яка вчинила таке правопорушення, тощо [3]. Спеціальна конфіскація розглядається як примусовий, безоплатний захід кримінально-правового характеру, який застосовується до особи за умисне вчинення нею суспільно-небезпечного діяння, передбаченого КК України; полягає у позбавленні такої особи будь-яких майнових благ, отриманих у результаті його вчинення (незалежно від трансформацій, яких зазнали ці блага); має на меті припинення кримінально-протиправної діяльності особи, відновлення соціальної справедливості та запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень; а також характеризується тим, що, в одних випадках, є

формою реалізації кримінальної відповідальності, а в інших, перебуває поза її межами [4, с. 108].

Отже ст. 96-1 та 96-2 КК України визначаються матеріально-правові підставі застосування спеціальної конфіскації, а процесуальний порядок застосування спеціальної конфіскації передбачений п. 1 ч. 9 ст. 100 КПК України.

Література

1. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III: станом на 28.03.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

2. Звіт про осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності та види кримінального покарання за 2023 рік (форма № 6).

3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 96¹, 96² Кримінального кодексу України (щодо спеціальної конфіскації) 30 черв. 2022 року № 1-р/2022. Справа № 1-22/2020(391/20). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va01p710-22#Text>.

4. Винник А.О. Спеціальна конфіскація у кримінальному праві: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 196 с.

УДК 342.5(043.2)

Вільямовський Д.В., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,

Комісарук В.М., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,

Класичний приватний університет, м. Запоріжжя, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВООХОРОННИХ ФУНКЦІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Національна гвардія України є військовим формуванням з правоохоронними функціями, що входить до системи Міністерства внутрішніх справ України і призначено для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від кримінальних та інших протиправних посягань, охорони громадської безпеки і порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами - із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій [1]. Утім розуміння сутності правоохоронної функції різниться, оскільки виокремлюють різні її рівні та